Vernazza, G.

Recensio nvmmorvm qvi

Secvsii ... svnt reperti.

RECENSIO
NVMMORVM
QVI
SECVSII
ANNO MDCCCXII MENSE SEPTEMBRI
SVNT REPERTI
FACTA
AB
IOSEPHO VERNAZZA DE FRENEY
Academiae Imperialis Taurinensis Scientiarum Litterarum et Artium Sodali.

Ornari negat contenta doceri.

EDITA MENSE DECEMBRI
AVGVSTAE TAVRINORVM A VINCENTIO BIANCO.

Ad Sodales

Nummorum qui reperti sunt Secusii nullus est vetustior Lucio Vero, nullus Gallieno recentior. Scilicet eiusmodi thesauri vix Gallieni aetatem excedunt. Nec inter hos ullum novimus ditiorem quam Brestiensem, *Finisterre*, Fuxiensem, *Arriège*, et celeberrimum illum qui ante annos centum triginta sex prope vicum Lomariaker, *Morbihan*, fuit adinventus. At eorum quos terra Subalpina reclusit, ne Industriensi quidem excepto, Secusinus hic certe felicior omnium fuit. Eius nempe dissipationem, iam ut assolet coeptam, tempestive coercuit Alexandri LAMETH praefecti Pado, magistratibus, dignitate, prisco sanguine clari scita aliisque imitanda sedulitas, praesertim vero CAMILLI BVRGHESII AVGVSTI providentia conservatrix.

Quid egerim, SODALES, dicam brevissime; ut habeatis consilii mei rationem: quam si probari vobis intellexero, animos ad petendum sumam, uti me, in fronte paginarum, quae nunc oculis vestris subiectae propediem vulgabuntur, *sodalem vestrum* nominari sinatis velitis.

Recensionem binas in partes dispertivi, ut

prior, Augustorum Augustarum aetate servata, inscriptionis adversae et aversae sit index. In quo id effeci, ut si nummus vel propter tribuniciam potestatem et consulatum, vel votorum aut largitionum aut ludorum aut quacumque de causa, satis annum aerae vulgaris demonstret, idem unicuique in ora paginae sit adiectus.

Partem alteram sic per initia titulorum institui, ut sit in promptu quo quisque in averso nummo fuerit usus.

Ab utraque autem recensionis parte omnem verborum ambitum abesse volui: pro indoctis etenim scribere non libet. Vobis vero sufficit, SODALES, si rem presse narremus. Nam si varietas aliqua nummum a nummo distinguat, hanc varietatem, etsi minima ea tandem sit, annotavi. Neque enim illorum iudicium pertimui qui minutas uti ipsi vocant observationes, tamquam res inanes aut leves, superbe fastidiunt. Suum sibi, SODALES, suum habet doctrina quaeque artificium: quo vel parum noto, vel paullum neglecto, frustra optimi absolutio quaeritur et perfectio.

Aug. Taurin. postrid. cal. decemb. MDCCCXII.

Pars prior

adversae et aversae inscriptionis

index

L. Verus L VERVS AVG ARM PARTH MAX

TR P VII IMP IIII COS III *Anno vulgari* 167

Severus L SEPT SEV PERT AVG IMP VIII *vel* 196 *vel* 197

PROVIDENTIA AVG

SEVERVS PIVS AVG 201

RESTITVTOR VRBIS

Domna IVLIA AVGVSTA

PIETAS PVBLICA

IVLIA PIA FELIX AVG

VENVS GENETRIX *Splendide hanc inscriptionem nobilitat insignis Ilii nummus a Pellerinio magno editus*, supplem. cxxxiv. 7.

Caracalla ANTONINVS PIVS AVG GERM

P M TR P XVIII COS IIII P P *typis dissimilibus duobus* 215

P M TR P XVIIII COS IIII P P 216

P M TR P XX COS IIII P P 217

VENERI VICTRICI

VENVS VICTRIX

Geta P SEPT GETA CAES PONT *ante* 209

FELICITAS PVBLICA

SECVRIT IMPERII

Elagabalus IMP CAES M AVR ANTONINVS AVG

P M TR P COS P P 218

P M TR P II COS II P P 219

SALVS ANTONINI AVG

VICTOR ANTONINI AVG

IMP CAES ANTONINVS AVG

FIDES EXERCITVS *Nummus hic argenteus omnino est aureo similis quem vulgavit Khell*, pag. 136. *Sed caput in argenteo est radiatum.*

IMP ANTONINVS AVG

FIDES MILITVM

TEMPORVM FELICITAS

IMP ANTONINVS PIVS AVG *solus cum astro*

P M TR P V COS IIII P P *a ianuar. ad mart.* 222

Soaemias IVLIA SOAEMIAS AVG

VENVS CAELESTIS

Maesa IVLIA MAESA AVG

PIETAS AVG

Alexander IMP C M AVR SEV ALEXANDER AVG

P M TR VI COS II P P 227

IMP M AVR SEV ALEXAND AVG

IOVI PROPVGNATO

IMP SEV ALEX AVG

VICTORIA AVG

Mamaea IVLIA MAMAEA AVG

VESTA

Maximinus IMP MAXIMINVS PIVS AVG

P M TR P P P 235

P M TR P II COS P P 236

FIDES MILITVM

PAX AVGVSTI

Balbinus IMP CAES D CAEL BALBINVS AVG

CONCORDIA AVGG *ante augustum* 238

Pupienus IMP CAES PVPIEN MAXIMVS AVG *capite radiato.* Arg.

CARITAS MVTVA AVGG *Dextrae duae coniunctae*

Gordianus IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG 238

IMP CAES GORDIANVS PIVS AVG

IMP GORDIANVS PIVS FEL AVG

LIBERALITAS AVG 238

LIBERALITAS AVG II 239

LIBERALITAS AVG III

P M TR P II COS P P *typis quinque dissimilibus* 239

P M TR P III COS II P P 240

P M TR P IIII COS II P P *typis duobus dissimilibus* 241

P M TR P V COS II P P 242

P M TR P VI COS II P P *typis duobus dissimilibus* 243

AEQVITAS AVG *tribus typis dissimilibus*

AETERNITATI AVG

CONCORDIA AVG

CONCORDIA AVGG

CONCORDIA MILIT

FELICITAS TEMPORVM

FELICIT TEMP

FIDES MILITVM *typis tribus dissimilibus*

FORTVNA REDVX

FORT REDVX

IOVI CONSERVATORI

IOVI STATORI

LAETITIA AVG N

MARS PROPVGNAT

MARS PROPVG

MARTEM PROPVGNATOREM

MARTI PACIFERO

ORIENS AVG

PAX AVGVSTI

PROVIDENTIA AVG

PROVIDENT AVG

PROVID AVG

ROMAE AETERNAE *typis duobus*

SAECVLI FELICITAS

SECVRITAS AVGG

SECVRITAS PERPETVA

SECVRIT PERP

VENVS VICTRIX

VICTORIA AETERNA

VICTORIA AETER

VICTOR AETER

VICTORIA AVG

VIRTVS AVG *typis duobus dissimilibus*

VIRTVTI AVG

Philippi IMP PHILIPPVS AVG

IMP M IVL PHILIPPVS AVG

IMP C M IVL PHILIPPVS AVG

IMP C M IVL PHILIPPVS P F AVG P M

P M TR P II COS P P 245

P M TR P III COS PP 246

P M TR P IIII COS II P P *Ex aeneo, quod Bellorius edidit, illustrarunt alii, Philipporum diplomate constat, imperatores hoc ipso anno civitatem Romanam et conubium dedisse iis qui militantes erant in classe praetoria Philippiani seu Misenense, octonis et vicenis stipendis, dimissis honesta missione.* 247

P M TR P V COS III P P 248

LIBERALITAS AVGG II 247

LIBERALITAS AVGG III 248

SAECVLARES AVGG *Lupa. In imo* II

SAECVLARES AVGG *Cervus dexterius. In imo* III

SAECVLARES AVGG *Cervus sinisterius. In imo* V

SAECVLARES AVGG *In cippo* COS III

ADVENTVS AVGG 244

AEQVITAS AVGG *typis duobus*

AETERNITAS AVGG *typis duobus*

ANNONA AVGG *typis duobus*

FELICITAS IMPP

FELICITAS TEMP

FELICIT TEMPOR

FIDES EXERCITVS *typis duobus*

FIDES MILITVM

FIDES MILIT *typis duobus*

FORTVNA REDVX

LAETIT FVNDATA

LAET FVNDATA

NOBILITAS AVGG *cum graeca nota numerali* Ϛ

PAX AETERNA *typis tribus*

PAX FVNDATA CVM PERSIS 244

ROMAE AETERNAE *typis duobus dissimilibus*

SAECVLVM NOVVM 248

SALVS AVG *typis duobus dissimilibus*

SECVRIT ORBIS

SPES FELICITATIS ORBIS

TRANQVILLITAS AVGG *cum graeca nota numerali* B

VICTORIA AVGG

VICTORIA AVG

VIRTVS AVG *typis duobus dissimilibus*

Otacilia OTACIL SEVERA AVG

MARCIA OTACIL SEVERA AVG

M OTACIL SEVERA AVG

SAECVLARES AVGG *Hippopotamus. In imo* IIII 248

CONCORDIA AVGG *typis duobus*

IVNO CONSERVAT

PIETAS AVGVSTAE *sine puellis*

PVDICITIA AVG *typis duobus*

Philippus fil. M IVL PHILIPPVS CAES

IOVI CONSERVAT

PRINCIPI IVVENT *typis quatuor dissimilibus*

IMP PHILIPPVS AVG

VIRTVS AVGG *cum graeca nota numerali* Γ

Decius IMP C M Q TRAIANVS DECIVS AVG

IMP CAE TRA DEC AVG

ABVNDANTIA AVG

ADVENTVS AVG

DACIA *dissimilibus typis duobus*

DACIA FELIX

FELICITAS PVBLICA

GENIVS EXERC ILLVRICIANI

GEN ILLVRICI

PANNONIAE *dissimilibus typis tribus*

PVDICITIA AVG

VBERITAS AVG

VICTORIA AVG

Etruscilla HER ETRVSCILLA AVG

FECVNDITAS AVG

IVNO REGINA

PVDICITIA AVG *dissimilibus typis duobus*

Herennius Q HER ETR MES DECIVS NOB C

MARTI PROPVGNATORI

PIETAS AVGVSTORVM

PIETAS AVGG

PRINCIPI IVVENTVTIS *dissimilibus typis tribus*

PRINC IVVENT

SPES PVBLICA

Hostilianus C VALENS HOSTILIANVS QVINTVS N C

MARTI PROPVGNATORI

C VAL HOS MES QVINTVS N C

PRINCIPI IVVENTVTIS

C VALENS HOSTIL MES QVINTVS N C

PRINCIPI IVVENTVTIS

PIETAS AVGVSTORVM

IMP CAE C VAL HOS MES QVINTVS AVG

SECVRIT AVGG

Trebonianus IMP C C VIB TREB GALLVS AVG

IMP CAE C VIB TREB GALLVS AVG

IMP C C VIB TREB GALLVS P F AVG

AEQVITAS AVG

AETERNITAS AVGG

ANNONA AVGG

APOLL SALVTARI

CONCORDIA AVGG

FELICITAS PVBLICA

FELICITAS PVBL

IVNO MARTIALIS *Sedens, d. forficem, s. hastam.*

Verba Iosephi Eckhel. Haec aversa sub Treboniano orta est; cum eodem occidit. Cumque ea in copiosis eius ac Volusiani numis repeT riatur, verisimile videtur eam pertinere ad commune huius tempestatis malum, pestilentiam: ad quam depellendam omnium nominum deos omnes victimis ac precibus ex olympo principes excivere. *D. N. vii.* 358.

Eiusdem. viii. 471. Certum adeo hactenus manet, numos IVNONIS MARTIALIS nonnisi imperante Treboniano ex certa lege fuisse signatos.

LIBERTAS AVGG *dissimilibus typis duobus*

LIBERTAS PVBLICA

MARTI PACIFERO

PAX AETERNA

PAX AVGVS

PIETAS AVGG *dissimilibus typis tribus*

PROVIDENTIA AVGG

PROVIDENTIA AVG

ROMAE AETERNAE AVG

SALVS AVGG

VBERITAS AVG

VICTORIA AVGG

P M TR P IIII COS 254

Volusianus IMP C C VIB VOLVSIANVS AVG

IMP CAE C VIB VOLVSIANO AVG

IMP C V AF GAL VEND VOLVSIANO AVG

Quae imperatoris caesaris nomini additae sunt voces decurtatae quinque, eas ingenio suo interpretari conati fuerunt Vaillantius et Harduinus. At Muratorius anno mdccxxxix lapides prodidit, in quibus voces illae totis litteris sunt scriptae.

Hinc certum est, quattuor ita legendas esse : CAIVS VIBIVS AFINIVS GALLVS . *Nam ea lectio ab Romani lapidis titulo confirmatur, quem Ioannes Iacobus Barthelemy anno mdcclvii recitavit in collegio Parisiensi hominum doctissimorum quod ab inscriptionibus et litterarum studiis nomen habebat.*

Superest quinta vox. De qua idem Barthelemy sic loquitur : je n'ai rien de satisfaisant à proposer. *Eam firma animi confisione lego* VENDVMNIANVS. *Vtor enim Graecorum et Latinorum nummorum consensu : quorum auctoritas multum mihi quidem praestantior videtur , quam marmorum.*

P M TR P IIII COS II *typis dissimilibus duobus* 254

ADVENTVS AVG

AEQVITAS AVGG

CONCORDIA AVGG *typis dissimilibus duobus*

FELICITAS PVBL

IVNONI MARTIALI *Dea sedens, d. forficem, s. globum.*

IVNONI MARTIALI *Templum rotundum, sine gradibus. Intus Dea sedens.*

Templum Iunonis Martialis *a Sexto Rufo in ea Romae regione memoratur, quae* Forum Romanum *dicebatur.*

Verba Iosephi Eckhel. Numi cum hac aversa per solum Treboniani imperium signati sunt: certo adeo argumento, Hostilianum una cum hoc imperasse. *D. N. vii.* 353. *Quo ipse loco et Pellerinii solius nititur auctoritate, et nummi ab eo editi probitatem agnoscit. Omnino recte. Nam Pellerinius* e paucis unus *ab Eckhelio dicitur*, cuius iudicio sine erroris metu stare possis. *D. N.* I. *cxviii.*

Verba Iosephi Pellerin. Recueil III. *lj.* Ces empereurs (Hostilien, Trébonien, Volusien) sont les seuls dont on connaisse des médailles avec ce revers.

Quant au motif qui peut avoir engagé Trébonien-Galle à faire fabriquer cette espèce de médailles, l'histoire nous apprend que durant tout son règne, la peste qui avoit commencé sous Trajan-Dèce, ne cessa point en Italie, et qu'occupé des moyens de l'arrêter, il employa entre autres celui des sacrifices qu'il ordonna dans toutes les provinces de l'Empire. Il invoqua tous les Dieux généralement. *De nummo ad quem ista Pellerinii verba spectant, pauca inferius referam; quum nummos consecrationum recensebo.*

PAX AVGG *typis dissimilibus duobus*

PIETAS AVGG *typis dissimilibus duobus*

ROMAE AETERNAE AVG

SALVS AVGG

VICTORIA AVG

VIRTVS AVGG *typis dissimilibus duobus*

Aemilianus IMP AEMILIANVS PIVS FEL AVG

IMP CAES AEMILIANVS P F AVG

APOL CONSERVAT

APOLL CONSERVAT

DIANAE VICTR

ERCVLI VICTORI

IOVI CONSERVAT *typo duplici*

MARTI PROPVGT

PACI AVG

ROMAE AETERN

SPES PVBLICA

VIRTVS AVG

P M TR P I P P Opus provinciale, *ut ait Eckhelius.* 253

Valerianus IMP VALERIANVS AVG

IMP P LIC VALERIANO AVG

IMP C P LIC VALERIANVS AVG

IMP VALERIANVS P AVG

IMP VALERIANVS P F AVG

VALERIANVS P F AVG

C P LIC VALERIANVS P F AVG

IMP C P LIC VALERIANVS P F AVG

APOLINI CONSERVA

APOLINI PROPVG

CONCORDIA EXERCIT

CONCOR EXERC

CONSERVT AVGG *Apollo vultu dextrorsum converso stans; dextra elata tenet ramusculum; sinistra lyrae innixus; a dextris in area* P.

FELICITAS AVGG

FIDES MILITVM *typis dissimilibus duobus*

IOVI CONSERVATORI
IOVI CONSERVA
ORIENS AVGG *typis dissimilibus duobus*
PAX AVGG
PIETAS AVGG
RESTITVTOR ORBIS
RESTITVT ORIENTIS
SALVS AVGG *typis dissimilibus duobus*
SECVRIT PERPET
SPES PVBLICA *typis dissimilibus duobus*
VICTORIA AVGG *typis dissimilibus duobus*
VICTORIA GERMANICA
VICTORIAE AVGG GERM
VIRTVS AVGG *typis dissimilibus tribus*
VIRTVS AVG *typis dissimilibus duobus*
LIBERALITAS AVGG *typis duobus*
LIBERALITAS AVGG III
P M TR P V COS IIII P P 257

Mariniana DIVAE MARINIANAE
CONSECRATIO *Pavo in conspectu*

Gallienus GALLIENVS AVG
IMP GALLIENVS AVG
IMP C P LIC GALLIENVS AVG
IMP GALLIENVS P AVG
GALLIENVS · P · F · AVG
GALLIENVS P F AVG
IMP GALLIENVS P F AVG
IMP GALLIENVS P F AVG GERM
IMP C P LIC GALLIENVS P F AVG
ABVNDANTIA AVG *vel cum littera* B *vel sine*
AEQVITAS AVG *typis quatuor*
AETERN AVG *in imo* M T
AETERNITAS AVG *in area* Γ
APOLLO CONSER *typis duobus*

BON EVEN AVG *in imo* M T

Post Pausiam eminuit longe ante omnes Euphranor Isthmius, olympiade centesima quarta: docilis ac laboriosus ante omnes et in quocumque genere excellens ac sibi aequalis. Hic primus videtur expressisse dignitates heroum et usurpasse symmetriam. Sed fuit universitate corporum exilior, capitibus articulisque grandior. Huius est Minerva Romae, quae dicitur Catuliana, et simulacrum BONI EVENTVS, *dextra pateram, sinistra spicam ac papaver tenens.* Plinius n. h. xxxiv. 19. xxxv. 40.

COH PRAET IIII P II FEL *Leo capite radiato.*

CONCOR AVG *in imo* M T

CONCORDIA AVGG

CONCORDIA EXERCIT

CONCOR MIL

DIANA FELIX *typis duobus*

FECVNDITAS AVG

FELICITAS AVGG

FELICIT AVG

FELICIT AVG *in area* S

FELICIT AVG *in imo* P

FELICIT AVG *area* P

FELICIT AVG *area* T

FELICIT PVBL

FIDEI PRAET *tria signa militaria*

FIDES EXERCITVS

FIDES MILITVM *typis duobus*

FIDES MILITVM *in area* N *typis duobus*

FIDES MILIT *in imo* M P

FORTVNA REDVX *sedens: in imo* S

FORTVNA REDVX *stans: in imo* S

FORTVNA REDVX *graeca nota* Ϛ *in area*

FORT REDVX *in imo* S

FORT REDVX *in imo* MS

GENIVS AVG

GERMANICVS MAXV

INDVLGENTIA AVG *in area* XI

INDVLGENT AVG *in imo* P

INDVLG AVG *cum litteris vel* I *vel* P *vel* S, *tum in area aut dexter. aut sinisterius*, *tum in imo*

IOVI CONSERVAT *pluribus typis*

IOVI CONSERVA *cum aquila*, *et sine*, *et pluribus typis*

IOVI PROPVGNAT *in area* XI *dextrors. in aliis sinistr.*

IOVI STATORI *in area cum litteris*, *et sine*

IOVI VICTORI *in area* C E S *cum exercitu suo*

IOVI VLTORI *in area* S

LAETITIA AVGG *typo duplici*

LAETITIA AVG *typis pluribus. In his vel* P *vel* S *in imo*, V *in area*

LEG II ITAL VI P VI F *Lupa cum gemellis lactantibus*

LEG II PART VI P VI F *Centaurus typis dissimilibus duobus*

LEG V MAC VI P VI F *Aquila ad pedes Victoriae gradientis s. lauream porrigentis*

LEG VII CL VI P VI F *Taurus*

LEG XI CL VII P VII *Aper*

MARTI PACIFERO *typis pluribus*

ORIENS AVG *typis pluribus*: *in his unus in area* XI *alii litteras solitarias tum in imo tum in area*

PAX AETERNA *typis duobus*

PAX AETERNA AVG

PAX AVG *typis pluribus*

PAX AVGG

PAX PVBLICA

PIETAS AVG *typis novem propter siglas vel in area vel in imo dissimilibus*

PROVID AVGG *pluribus typis*

PROVID AVG *pluribus typis*

SAECVLI FELICITAS

SALVS AVGG

SALVS AVG *typis plurimis, et cum litteris tum area tum in imo dissimilibus*

SECVRIT AVG *in area* VI

SECVRIT ORBIS *typo duplici*

SECVRIT PERPET *typis pluribus*

SECVR TENPO *typis pluribus*

SPES PVBLICA

VBERITAS AVG

VESTA FELIX *in area* S

VICTORIA AET *typis et litteris singulariis pluribus*

VICTORIA AVGG

VICTORIA AVG

VICTORIA AVG III *in area* T *typis quatuor*

VICTORIA GERM *typis dissimilibus*

VICTORIA GERMAN *Victoria gradiens a sinistris dextrorsum. Ex adverso Gallienus. Sine stella.*

VICTORIA G M

VICT GERM

VICT GERMANICA *cum captivis*

VICT GERMANICA *sine captivis*

VICTORIAE AVGG IT GERM *inscriptione una dissimili*

VIRTVS AVGVSTI *unus in area* X

VIRTVS AVG *unus in area* X, *unus* VI, *item aut* P *aut* M P *aut* S *vel exergo vel area, itidem in area astrum. Pluribus typis*

VIRTVS AVGG *typis dissimilibus pluribus*

VIRT GALLIENI AVG *typo duplici*

LIBERAL AVG

LIBERALITAS AVGG

P M TR P IIII COS III P P 256

P M TR P VI COS 258

P M TR P VII COS *typis duobus* 259

VOTA DECENNALIA *suscepta* 263

Salonina SALONINA AVG

CORN SALONINA AVG

AVGVSTA IN PACE *in imo* P *et sine*

AVG IN PACE *in imo* M T *vel* N S *vel* S

FECVNDITAS AVG *Item litteris in area singulariis*

FELICITAS PVBLICA

FELICIT PVBL

IVNO AVG

IVNO REGINA

IVNO VICTRIX

PIETAS AVG

PIETAS AVGG

PVDICITIA *typis pluribus*

VENVS FELIX *typis duobus*

VENVS GENETRIX *in area* VI

VENVS VICTRIX

VENVS VICT *exergo* N S *item aliae litterae*

VESTA *stans. Item in area* S

VESTA *sedens*

VESTA FELIX *typis quattuor. Litteram* S *alter in imo segmento, alter in area*

Saloninus VALERIANVS CAES

IOVI CRESCENTI

P C L VALERIANVS NOB CAES

IOVI CRESCENTI

SALON VALERIANVS NOB CAES

SPES PVBLICA *Princeps stans, d. porrecta, s. hastam. Ex adverso figura muliebris tunicata stans. Superne corona laurea.*

SALON VALERIANVS CAES *typo duplici*

PIETAS AVG *instrumenta pontificalia*

P C L VALERIANVS NOB CAES

PIETAS AVGG *instrumenta pontificalia*

SAL VALERIANVS CS

PRINC IVVENT *signo unico militari*

SAL VALERIANVS CS

PRINC IVVENT *signis militaribus binis*

LIC COR SAL VALERIANVS N CAES

PRINC IVVENT *in area* P

DIVO CAES VALERIANO

CONSECRATIO *Ara ignifera*

DIVO VALERIANO CAES *typis tribus*

CONSACRATIO *Aquila volans fert principem*

Après la mort de Salonin, Gallien son père le fit mettre au rang des Dieux. C'étoit par un décret du Sénat que l'apothéose étoit décernée, et le Sénat qui n'avoit point ratifié l'association de Salonin, ne pouvait dans le décret de son apothéose lui donner d'autre titre que celui de César. Il n'est donc point surprenant que sur les médailles frappées pour l'apothéose de Salonin, on ne lui donne jamais le titre d'Auguste sur quelque métal qu'elles soient frappées. *Recherches sur la famille de Gallien, par M. de Brequigny, lues en* 1761 *à l'A. R. des inscriptions et belles-lettres.* xxxii. 270.

Postumus IMP C POSTVMVS P F AVG

HERC DEVSONIENSI

Et immortalem, *et* invictum, *et* paciferum *Herculem*, *et Postumi* comitem *habent eius nummi. Habent et alios Hercules*; Cretensem; Erymanthinum; Libycum; Nemaeum; Romanum; Thracium. *Denique habent Herculem* Macusanum; *qui Iacobo Martin idem videtur esse cum hoc Hercule* Deusoniensi. *Réligion des Gaulois. Tom.* II. *Pag.* * 26 *et* 87.

Numismata Consecrationum

DIVO TRAIANO

CONSECRATIO *Ara ignifera*

DIVO PIO

CONSECRATIO *Ara ignifera*

DIVO MARCO

CONSECRATIO *Aquila stans*

DIVO ALEXANDRO

CONSECRATIO *Aquila stans*

Iamdiu et quattuor haec erant nota, et alia septem sola; Augusti, Vespasiani, Titi, Nervae, Hadriani, Commodi, Severi. Omnia eodem anno percussa fere creduntur: at cuius imperatoris iussu, non liquet. Itaque tres prodiere opiniones. Vna, Baldini et plurium ante se. Altera, Iosephi Pellerin: quae mihi profecto, dum res est disputabilis, prae ceteris placet. Postrema, Tanini.

Baldinus, et veteres, a caelamine ac metallo unice persuasi, de Gallieno cogitaverunt. De qua opinione ita scripsit Iosephus Eckhel, viii. 470. Possunt hercle falli qui causa fabricae Gallienum praetulere. Difficile enim est, hanc intra paucorum annorum spatium discernere, sic ut hi numi feriri non potuerint ab imperatoribus proxime praecedentibus.

Taninus animadvertit, in Forosemproniensi thesauro imagines Decii et filiorum conspectas fuisse, nullas principum posteriorum. Quamobrem sic est ratiocinatus. Si numismata consecrationum Gallienum habent auctorem, potuitne fieri ut, quum aliquot ex his in thesauro sunt reperta, nummi tamen praeferentes imaginem Gallieni, aut patris sui, aut Volusiani, tum et patris sui, ex tam multis qui supersunt, reperirentur prorsus nulli? Deinde quaeritans quae numismatum edendorum fuerit opportunitas, eam se in ludis secularibus invenisse arbitratus, illa anno vulgari CCXLVII *signata fuisse coniecit. Ego vero a Tanino plurimum dissentio. Neque enim missiles illos Deos volente Philippo Augusto flatos facile credam: qui, etsi a Monelia flagitiosissimus ecclesiae hostis appellatur, tamen et ab Origene, ut est verisimile, Christianus habebatur, et certe a Hieronymo sancto (operum iv.* 2. 116.) primus *dicitur* qui de regibus Romanis Christianus fuit. *Contraria porro caussa poterat suadere, ut Decius, Christianorum afflictor,*

numismata illa iussisse proponeretur; quo etiam invento Christi cultores vexaret. Nihil de his attulit Eckhelius. Sed nummum, de quo mox dicam, omnino sincerum, Tanino vehementer adversari ostendit.

Pellerinius, loco praedicto, numismata consecrationum facta censuit imperante Treboniano; cuius aetate aetas Hostiliani et Volusiani continetur. Verumtamen, biennio post, Ludovicus de Jaucourt pro Gallieno stetit. Encyclopédie. Médailles de consécration. *Sed est probabile, homini occupatissimo potestatem legendi Pellerinii defuisse. Libros enim eius legere deque ipsis silere voluisse quis credat? Nam Pellerinius in eam iverat sententiam, non audaci ductus et inepta coniectura, sed propter nummum thesauri Brestiensis; cuius nummi adversa inscriptio est* DIVO AVGVSTO; *aversa* IVNONI MARTIALI. *Iunonem autem istam, de qua dictum est supra, Trebonianus, et collegae sui, soli, nummis indiderant.* Or si cette médaille, *ait ipse*, est de leur regne, comme il semble qu'il n'y ait pas lieu d'en douter, on peut en inférer, que c'est aussi dans le même tems qu'ont été frappées toutes les autres médailles de même fabrique, qui représentent d'un côté des têtes d'Empereurs avec le titre de DIVVS, et qui ont de l'autre côté CONSECRATIO, avec un aigle ou un autel.

Pellerinio, dum res manet in incerto, etiam Eckhelius se accessisse significavit his verbis (viii. 465.). Dedit quidem Mediobarbus numos Liviae, Domitillae, Domitiani, hoc vocabulo (CONSECRATIO) notatos; sed hi omnes haud dubie conficti sunt. Quos praeterea addidit, Augusti, Vespasiani, Titi, Nervae, Traiani, genuini quidem sunt, sed non iis, quorum sistunt capita, synchroni; Treboniani scilicet aevo, aut, secundum alios, Gallieni, signati.

Pars altera

inscriptionum aversarum index.

CONSECRATIO *Mariniana. Saloninus*

Consecrationum nummi. Traiani. Pii. Marci. Alexandri.

CONSERVT AVGG *Valerianus*

DACIA *Decius*

DACIA FELIX *Decius*

DIANA FELIX *Gallienus*

DIANAE VICTR *Aemilianus*

ERCVLI VICTORI *Aemilianus*

FECVNDITAS AVG *Etruscilla. Gallienus. Salonina*

FELICITAS AVGG *Valerianus. Gallienus*

FELICITAS AVG *Gallienus*

FELICIT AVG *Gallienus*

FELICITAS IMPP *Philippi*

FELICITAS PVBLICA *Geta. Decius. Trebonianus. Salonina*

FELICITAS PVBL *Trebonianus. Volusianus*

FELICIT PVBL *Gallienus. Salonina*

FELICITAS TEMPORVM *Gordianus*

FELICITAS TEMP *Philippi*

FELICIT TEMPOR *Philippi*

FELICIT TEMP *Gordianus*

FIDEI PRAET *Gallienus*

FIDES EXERCITVS *Elagabalus. Philippi. Gallienus*

FIDES MILITVM. *Elagab. Maxim. Gord. Philippi. Valerian. Gall.*

FIDES MILIT *Philippi. Gallienus*

FORTVNA REDVX *Gordianus. Philippi. Gallienus*

FORT REDVX *Gordianus. Gallienus*

GENIVS AVG *Gallienus*

GENIVS EXERC ILLVRICIANI *Decius*

GEN ILLVRICI *Decius*

GERMANICVS MAXV *Gallienus*

HERC DEVSONIENSI *Postumus*

INDVLGENTIA AVG *Gallienus*

INDVLGENT AVG *Gallienus*

INDVLG AVG *Gallienus*

IOVI CONSERVATORI *Gordianus. Valerianus. Gallienus*

IOVI CONSERVAT *Philippus fil. Aemilianus*

IOVI CONSERVA *Valerianus. Gallienus*
IOVI CRESCENTI *Saloninus*
IOVI PROPVGNATO *Alexander*
IOVI PROPVGNAT *Gallienus*
IOVI STATORI *Gordianus. Gallienus*
IOVI VICTORI *Gallienus*
IOVI VLTORI *Gallienus*
IVNO AVG *Salonina*
IVNO CONSERVAT *Otacilia*
IVNO MARTIALIS *Trebonianus*
IVNONI MARTIALI *Volusianus*
IVNO REGINA *Etruscilla. Salonina*
IVNO VICTRIX *Salonina*
LAETITIA AVG *Gallienus*
LAETITIA AVG N *Gordianus*
LAETITIA AVGG *Gallienus*
LAETIT FVNDATA *Philippi*
LAET FVNDATA *Philippi*
LEG II ITAL VI P VI F *Gallienus*
LEG II PART VI P VI F *Gallienus*
LEG V MAC VI P VI F *Gallienus*
LEG VII CL VI P VI F *Gallienus*
LEG XI CL VII P VII *Gallienus*
LIBERALITAS AVG *Gordianus*
LIBERAL AVG *Gallienus*
LIBERALITAS AVGG *Valerianus. Gallienus*
LIBERALITAS AVG II *Gordianus. Philippi*
LIBERALITAS AVGG II *Philippi*
LIBERALITAS AVG III *Gordianus*
LIBERALITAS AVGG III *Philippi. Valerianus*
LIBERTAS AVGG *Trebonianus*
LIBERTAS PVBLICA *Trebonianus*
MARS PROPVGNAT *Gordianus*
MARS PROPVG *Gordianus*
MARTI PACIFERO *Gordianus. Trebonianus. Gallienus*
MARTI PROPVGNATORI *Herennius. Hostilianus*

MARTI PROPVGT *Aemilianus*
MARTEM PROPVGNATOREM *Gordianus*
NOBILITAS AVGG *Philippi*
ORIENS AVG *Gordianus. Gallienus*
ORIENS AVGG *Valerianus*
PANNONIAE *Decius*
PAX AETERNA *Philippi. Trebonianus. Gallienus*
PAX AETERNA AVG *Gallienus*
PAX AVGVSTI *Maximinus. Gordianus*
PAX AVG *Gallienus*
PAX AVGVS *Trebonianus*
PAX AVGG *Volusianus. Valerianus. Gallienus*
PAX FVNDATA CVM PERSIS *Philippi*
PAX PVBLICA *Gallienus*
PACI AVG *Aemilianus*
PIETAS AVGVSTAE *Otacilia*
PIETAS AVG *Maesa. Gallienus. Salonina. Saloninus*
PIETAS AVGVSTORVM *Herennius. Hostilianus*
PIETAS AVGG *Herenn. Trebon. Volus. Valer. Salonina. Saloninus*
PIETAS PVBLICA *Domna*
P M TR P *Augusti omnes, exceptis Severo, Geta, Balbino, Decio*
PRINCIPI IVVENTVTIS *Herennius. Hostilianus*
PRINCIPI IVVENT *Philippus f.*
PRINC IVVENT *Herennius. Saloninus*
PROVIDENTIA AVG *Severus. Gordianus. Trebonianus*
PROVIDENT AVG *Gordianus*
PROVID AVG *Gordianus. Gallienus*
PROVIDENTIA AVGG *Trebonianus*
PROVID AVGG *Gallienus*
PVDICITIA *Salonina*
PVDICITIA AVG *Otacilia. Decius. Etruscilla*
RESTITVTOR ORBIS *Valerianus*
RESTITVTOR VRBIS *Severus*
RESTITVT ORIENTIS *Valerianus*
ROMAE AETERNAE *Gordianus. Philippi*
ROMAE AETERN *Aemilianus*

ROMAE AETERN AVG *Trebonianus. Volusianus*

SAECVLARES AVGG *in cippo* COS III *Philippi*

SAECVLARES AVGG II *Philippi*

SAECVLARES AVGG III *Philippi*

SAECVLARES AVG IIII *Otacilia*

SAECVLARES AVG V *Philippi*

SAECVLVM NOVVM *Philippi*

SAECVLI FELICITAS *Gordianus. Gallienus*

SALVS ANTONINI AVG *Elagabalus*

SALVS AVG *Philippi. Gallienus*

SALVS AVGG *Trebonianus. Volusianus. Valerianus. Gallienus*

SECVRITAS AVGG *Gordianus.*

SECVRIT AVGG *Hostilianus*

SECVRIT AVG *Gallienus*

SECVRIT IMPERII *Geta*

SECVRIT ORBIS *Philippi. Gallienus*

SECVRITAS PERPETVA *Gordianus*

SECVRIT PERPET *Valerianus. Gallienus*

SECVRIT PERP *Gordianus*

SECVR TENPO *Gallienus*

SPES FELICITATIS ORBIS *Philippi*

SPES PVBLICA *Herennius. Aemilianus. Valerianus. Gallienus. Saloninus*

TEMPORVM FELICITAS *Elagabalus*

TRANQVILLITAS AVGG *Philippi*

VBERITAS AVG *Decius. Trebonianus. Gallienus*

VENVS CAELESTIS *Soaemias*

VENVS FELIX *Salonina*

VENVS GENETRIX *Domna. Salonina*

VENVS VICTRIX *Caracalla. Gordianus. Salonina*

VENVS VICT *Salonina*

VENERI VICTRICI *Caracalla*

VESTA *Mamaea. Salonina*

VESTA FELIX *Gallienus. Salonina*

VICTORIA AETERNA *Gordianus*

VICTORIA AETER *Gordianus*

VICTOR AETER *Gordianus*

VICTOR AET *Gallienus*
VICTOR ANTONINI AVG *Elagabalus*
VICTORIA AVGG *Philippi. Trebonianus. Valerianus. Gallienus*
VICTORIA AVG *Alexand. Gord. Phil. Dec. Volus. Gall.*
VICTORIA AVG III *Gallienus*
VICTORIA GERMANICA *Valerianus*
VICT GERMANICA *Gallienus*
VICTORIA GERM *Gallienus*
VICT GERM *Gallienus*
VICTORIA GERMAN *Gallienus*
VICTORIA G M *Gallienus*
VICTORIAE AVGG GERM *Valerianus*
VICTORIAE AVGG IT GERM *Gallienus*
VIRTVS AVGVSTI *Gallienus*
VIRTVS AVG *Gordianus. Philippi. Aemilianus. Valerianus. Gallienus*
VIRTVS AVGG *Philippus f. Volusianus. Valerianus. Gallienus*
VIRTVTI AVGVSTI *Gordianus*
VIRT GALLIENI AVG *Gallienus*
VOTA DECENNALIA *Gallienus*

Vis nummorum quos recensui : tria millia quingenti sexaginta unus ; nullo aeris argentive discrimine habito : nam ex auro quidem nulli sunt reperti.

De nummis Romanis dum eloquor, sive moneta singuli fuerint, sive non, eorum pretium sane maximum censeo. At non ego illud a materie non a modulo, sed in primis a sinceritate, deinde aut ab imaginibus aut ab inscriptionibus metiri unice assuevi. Nimirum illae artem delineandi mirifice iuvant. Istae pertinent ad memoriam rerum veterum retinendam.

At nummorum inscriptiones qui sunt nominibus tum Gallieni tum Saloninae signati, plurimas legere desperavi. Hi sextam fere totius congeriei partem adaequant. Neque porro metalla aeris detrita sunt usu, nec inciderunt in aeruginem : imo pleraque sunt valde aspera, eamque scabritiem ostentant quae deceat recenter ab opificibus dimissa. Vnde facile adducor, ut veteranum Secusinum, qui a Gordiano Africani nepote ad caedem seu Postumi seu Gallieni meruerat, aut veterani heredem, contractae

stipis pondera tellure, quod de Rhodiis tradidit Appianus, condidisse opiner.

De bellis civilibus libro IV. Pag. 1012 editionis Amstelodamensis an. 1670: nam Lipsiensem, quam adornavit Schweighaeuserus, nondum vidi.

Sed propterea inscriptiones legi non posse aio, quod aes ita sectum fuit, ut et inscriptioni et imagini feriundae non suffecerit. Tantum hi nummi avare percussi fuerunt. Itaque in ipsis, ut verba Plinii (*n. h. xxxiv.* 2.) in meam rem vertam, *auctoritas artis extincta est: quaestus causa enim, ut omnia, exerceri coepta est quae gloriae solebat.*

Augustorum	*L. Veri*	1	2544
	Severi	2	
	Caracallae	8	
	Getae	2	
	Elagabali	13	
	Alexandri	3	
	Maximini	4	
	Balbini	2	
	Pupieni	1	
	Gordiani	328	
	Philipporum	290	
	Decii	104	
	Herennii	23	
	Hostiliani	7	
	Treboniani	131	
	Volusiani	109	
	Aemiliani	17	
	Valeriani	109	
	Gallieni	1369	
	Salonini	20	
	Postumi	1	
Nummi consecrationum			6
Augustarum	*Domnae*	5	422
	Soaemiadis	1	
	Maesae	1	
	Mamaeae	1	
	Otaciliae	34	
	Etruscillae	32	
	Marinianae	5	
	Saloninae	343	
Desperatae lectionis			
Gallieni	*De tribunitia potestate loquentes*		28
	Reliqui, notis imaginibus cuncti, sed inscriptionibus mutilis		552
Saloninae			9
		Omnes	3561